

Sygn. akt: I C 341/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 kwietnia 2015 roku

Sąd Rejonowy w Bielsku Podlaskim I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Krzysztof Prutis
Protokolant:	Agnieszka Konczerewicz

po rozpoznaniu w dniu 8 kwietnia 2015 roku w Bielsku Podlaskim

na rozprawie

sprawy z powództwa M. C.

przeciwko M. S.

o zachówek

I. Oddała powództwo.

II. Zasądza od powoda M. C. na rzecz pozwanej M. S.kwotę 2417 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 341/15

UZASADNIENIE

Powód M. C. wniósł pozew domagając się zasądzenia od pozwanej M. S.kwoty 25.000 zł. W uzasadnieniu wskazał, że kwota ta stanowi zachówek z tytułu darowizny poczynionej przez jego matkę A. C.na rzecz M. S.. Wskazywał, że wartość przedmiotu darowizny na chwilę obecną to 100.000 zł.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości. Wskazywała, że darowizna została poczyniona na jej rzecz 10 lat przed otwarciem spadku zatem nie może być obecnie rozliczana przy ustalaniu zachowku. Nie kwestionowała wartości darowizny wskazanej przez powoda.

Sąd Rejonowy ustalił i zważył co następuje:

W dniu 19.07.2014 roku zmarła A. C.. Nie pozostawiła testamentu. Spadek po niej na podstawie ustawy nabyli syn M. C. i córka K. S., każde z nich w 1/2 części (akta (...)SR w B.). Nie pozostawiła po sobie żadnego majątku. W dniu 03.03.2001 roku A. C.przekazała na rzecz swojej wnuczki M. S.w drodze darowizny spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oznaczonego numerem (...)o powierzchni 39,02 m², położonego przy ulicy (...)w B., a należącego do Spółdzielni Mieszkaniowej w B.(k. 15-16).

Zgodnie z art. 991§1 kc zstępnym, małżonkowi oraz rodzicom spadkodawcy, którzy byliby powołani do spadku z ustawy, należą się, jeżeli uprawniony jest trwale niezdolny do pracy albo jeżeli zstępny uprawniony jest małoletni - dwie trzecie wartości udziału spadkowego, który by mu przypadł przy dziedziczeniu ustawowym, w innych zaś wypadkach - połowa wartości tego udziału (zachowek). W paragrafie drugim tego przepisu stwierdza się, że jeżeli uprawniony nie otrzymał należnego mu zachowku bądź w postaci uczynionej przez spadkodawcę darowizny, bądź w postaci powołania do spadku, bądź w postaci zapisu, przysługuje mu przeciwko spadkobiercy roszczenie o zapłatę sumy pieniężnej potrzebnej do pokrycia zachowku albo do jego uzupełnienia. Natomiast art. 1000§1 kc stanowi, że jeżeli uprawniony nie może otrzymać należnego mu zachowku od spadkobiercy lub osoby, na której rzecz został uczyniony zapis windykacyjny, może on żądać od osoby, która otrzymała od spadkodawcy darowiznę doliczoną do spadku, sumy pieniężnej potrzebnej do uzupełnienia zachowku. Jednakże obdarowany jest obowiązany do zapłaty powyższej sumy tylko w granicach wzbogacenia będącego skutkiem darowizny.

Z powyższych przepisów wynika, że M. C. jest uprawniony do zachowku po swojej matce A. C.. Spadkodawczyni nie pozostawiła po sobie żadnego majątku, co nie było kwestionowane przez strony. Powód może dochodzić zachowku od osoby, która otrzymała darowiznę doliczoną do spadku. Zgodnie z art. 994§1 kc przy obliczaniu zachowku nie dolicza się do spadku drobnych darowizn, zwyczajowo w danych stosunkach przyjętych, ani dokonanych przed więcej niż dziesięciu laty, licząc wstecz od otwarcia spadku, darowizn na rzecz osób niebędących spadkobiercami albo uprawnionymi do zachowku. Nie może budzić wątpliwości, że darowizna na rzecz M. S. została dokonana przed więcej niż dziesięciu laty przed otwarciem spadku. Przy tym M. S. nie jest spadkobierczynią A. C., albowiem tymi są tylko jej dzieci M. C. i K. S., a które żyły w dacie otwarcia spadku. Wynika to wprost z postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku z dnia 21.01.2015 roku w sprawie (...)SR w B.. M. S. nie była też osobą uprawnioną do zachowku po A. S.. M. S. mogłaby być spadkobierczynią po A. S. wtedy, gdyby jej matka K. S. np. odrzuciła spadek lub została uznana za niegodną dziedziczenia. Artykuł 994 kc wskazuje jednak wyraźnie na spadkobierców nie zaś na możliwych potencjalnych spadkobierców. Taka interpretacja przepisu byłaby niedopuszczalna. Tak też SA w Katowicach (I ACa 605/13 - lex nr 1391907).

Reasumując M. S. otrzymała darowiznę od A. C. w okresie dłuższym niż 10 lat pomiędzy datą dokonania darowizny (03.03.2001 r.), a momentem otwarcia spadku (19.07.2014 roku). Nie była jej spadkobierczynią ani nie była uprawniona do zachowku po niej. Dokonana na jej rzecz darowizna nie mogłaby być zatem doliczona do spadku przy obliczaniu zachowku.

W związku z powyższym Sąd Rejonowy orzekł jak w sentencji wyroku na podstawie art. 991§1 kc, art. 994§1 kc, art. 1000§1 kc. O kosztach procesu w tym kosztach zastępstwa procesowego sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu, na podstawie art. 98§1 kpc w zw. z art. 108§1 kpc oraz §6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 j.t.).